

NAVODILO PACIENTOM SPECIFIČNA IMUNOTEREPIJA S STRUPOM ŽUŽELK

Kaj je specifična imuno terapija in zakaj je potrebna?

To je način zdravljenja alergije, kjer s ponavljajočim se vnosom alergena v telo poskušamo zmanjšati imunsko in klinično odzivnost organizma na alergen (strup žuželke), kar pomeni, da ob ponovnem pikju ne bi prišlo do alergijske reakcije. Specifična imunoterapija s strupi žuželk (ose ali čebele) je priporočena ob resnih alergijskih reakcijah po pikju ose, čebele ali sršena. Ob izvajanju specifične imunoterapije se specifično ugodno spremenijo lastnosti različnih imunskih celic in protiteles posameznika v povezavi sstrupom žuželk, zato ob morebitnem ponovnem pikju ne pride do vnovične sistemske alergijske reakcije. Ugodni učinki se pojavijo že v prvih mesecih po uvedbi imunoterapije, trajajo v njenem celotnem poteku in tudi predvidoma vsaj tri do pet let po prekinitvi imunoterapije. V praksi to pomeni, da otrokom, ki prejemajo imunoterapijo ali pa so jo prejeli, ne predpisujemo npr. samoinjektorja adrenalina, ker to običajno ni treba, svetujemo pa izogibanje pikom žuželkam in da imajo pri sebi set tablet (antihistaminik in kortikosteroid) v primeru redkega pojava blažje sistemske alergijske reakcije. Postopek specifične imunoterapije sstrupom žuželke zviša kakovost življenja otroka in staršev, kar pomeni, da imunoterapija da večji občutek varnosti oziroma zmanjša strah pred morebitno ponovno reakcijo na pik.

Imunoterapija se izvaja tako, da otroku strup žuželke vnašamo v podkožje z injekcijami. Izvajamo jo s standardiziranimi alergeni po predpisanem protokolu. Vedno začnemo z majhnimi odmerki alergena, ki jih nato postopoma zvišujemo do t. i. vzdrževalnega odmerka, ki ga dosežemo v nekaj dneh. V tej začetni fazi so možne resne sistemske alergijske reakcije, zato se imunoterapija začne v bolnišnici na N4C-immunološkem oddelku. Otrok vsak dan dobi do štiri injekcije alergena v določenem časovnem razmaku, vsakič v drugo roko. Vzdrževalni odmerek, ki vsebuje večjo količino strupa, kot so mu otroci izpostavljeni v naravi ob morebitnem pikju, prejemajo nato na od 4 do 8 tednov predvidoma 5 let v alergološki ambulanti Pediatrične klinike popoldne ob ponedeljkih ali torkih, termin je odvisen od vrste preparata, ki ga otroci prejemajo.

Z imunoterapijo, ki jo izvajamo v ambulanti, je povezanih nekaj pravil in priporočil:

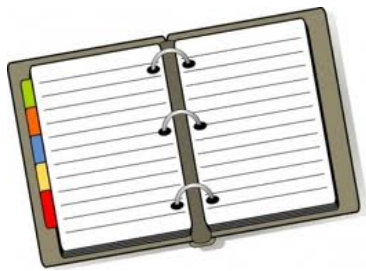
Otrok mora vedno priti v spremstvu polnoletne osebe, ki mora z njim ostati v čakalnici še eno uro po prejemu injekcije. Prosimo, da če bi sami opazili, da ima otrok kakršne koli težave po injekciji, ki jo prejme ambulantno, nas o tem takoj obvestite, zato da čim prej ukrepamo, če bo to treba. Svetujemo, da se zato otroci zadržujejo v čakalnici alergološke ambulante, ki je v istem nadstropju, kjer je ambulanta.

- Otrok injekcijo IT dobi le, če je popolnoma zdrav (nima okužbe ali akutne alergije).
- Med katerim koli cepljenjem in IT priporočamo od enega do dva tedna premora.
- Če je od zadnje injekcije IT preteklo več časa, kot je predpisano, ali če je ob zadnji injekciji nastopila neželena reakcija, se odmerek zniža.
- Če otroka piči žuželka, za katero izvajamo IT, se to upošteva kot »naravna« IT, zato naslednjo injekcijo dobi dva tedna po piku. V tem primeru svetujemo, da nas obvestite po telefonu.
- V dnevu, ko Vaš otrok dobi IT, odsvetujemo večje napore (treningi, rekreacija) in vroče kopeli.

- Otrok naj se izogiba žuželk in njihovih pikov.
- Pri sebi naj ima vedno antialergijski set tablet (tableta antihistaminika in kortikosteroida).
- Ko načrtujete dopust, se npr. interval prejetanja injekcije lahko prilagodi, npr. na 3 ali 5-6 tednov namesto 4 tednov.

▪

V primeru ponovnega pika žuželke pri otrocih svetujemo:

Po piku žuželke otroka vedno opazujte. Če bi prišlo le do lokalne reakcije na mestu pika, svetujemo obkladke s fiziološko raztopino in lokalni antihistaminik. Če bi po piku otrok imel generalizirano koprivnico ali/in angioedem svetujemo, da prejme vsebino antialergijskega seta (tableto antihistaminika in kortikosteroida) in da je takoj pregledan v zdravniški službi in tudi pri nas. Aplikacija samoinjektorja adrenalina in takojšen klic na 112 zdravniški službi sta potrebna, če se po piku otrok duši, težko diha, kašlja, pomodri, ima glavobol, se mu vrti, izgubi zavest, ima bolečine v trebuhu, bruha ali ima drisko.

Neželeni učinki imunoterapije:

Možne so sistemska alergijske reakcije, predvsem v uvajalni fazi specifične imunoterapije, zato moramo otroke dobro opazovati in hitro alergijsko reakcijo zdraviti. Reakcije se večinoma pojavijo v naslednjih minutah po prejetju injekcije. Lokalne rdečine in otekline na mestu prejetja injekcije so najbolj moteče tudi v uvajalni fazi imunoterapije in običajno nato izzvenijo z njenim nadaljevanjem. Navadno otrokom v prvih mesecih imunoterapije predpišemo antihistaminik, ki ga, če imunoterapija ugodno poteka, ukinemo.

Pripravila: Tina Vesel, dr.med., spec.pediatr.

